

телефонного, факсимільного зв'язку, електронної пошти або через систему повідомляється суб'єкту подання інформації.

Протягом години з моменту реєстрації повідомлення заявника уповноважена службова особа центру з надання допомоги проводить перевірку інформації про затримання особи шляхом підготовки і надсилання від імені центру з надання допомоги запиту факсимільним зв'язком на адресу Головного управління, управління МВС в Автономній Республіці Крим, областях, м. Києві та Севастополі, на відповідній залізничній, Головного управління, управління СБУ в Автономній Республіці Крим, областях, м. Києві та Севастополі, Головного управління Міндоходів в Автономній Республіці Крим, областях, м. Києві та Севастополі, управління, відділу ДПіТС в Автономній Республіці Крим, областях, м. Києві та Севастополі, регіонального управління Держприкордонслужби, Головного управління, управління ДМС в Автономній Республіці Крим, областях, м. Києві та Севастополі, центрального управління, територіальних управлінь, зональних відділів і зональних відділень Військової служби правопорядку у Збройних Силах або через систему.

Таким чином, із аналізу Порядку випливає, що органи внутрішніх справ безпосередньо взаємодіють з центрами з надання правової допомоги, забезпечуючи захист прав людини на стадії затримання.

Список використаних джерел:

1. Про міліцію: Закон України від 20 груд. 1990 р. № 565-ХІІ [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/565-12>.

2. Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб [Електронний ресурс]: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28 груд. 2011 р. № 1363/ Офіц. сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-%D0%BF>

Особливості реалізації права затриманих осіб на захист від обвинувачення та отримання правової допомоги за рахунок держави

Федоровська Н.В. старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем громадської безпеки НАВС

Правовим підґрунтям для забезпечення реалізації права затриманих осіб на захист від обвинувачення та отримання правової допомоги за рахунок держави стало прийняття Закону України «Про безоплатну правову допомогу», згідно з яким з 1 січня 2013 року розпочато надання особам захисту, гарантованого державою. Зокрема, центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги, утвореними Міністерством юстиції в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі, забезпечується надання безоплатної вторинної правової допомоги особам:

– до яких застосовано адміністративне затримання або адміністративний арешт;

– які затримані за підозрою у вчиненні злочину;

– до яких як запобіжний захід обрано тримання під вартою;

– у кримінальних провадженнях стосовно яких відповідно до положень КПК захисник залучається слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом для здійснення захисту за призначенням або для проведення окремої процесуальної дії.

Інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб органами, уповноваженими здійснювати

адміністративне затримання або затримання згідно з дорученнями правоохоронних органів, або затримання осіб органами досудового розслідування здійснюється відповідно до КПК та Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб [1].

Разом з тим, практика його правозастосування, а також проведений Міністерством юстиції аналіз функціонування системи безоплатної вторинної правової допомоги протягом першого півріччя 2013 року свідчать про наявність проблемних питань, пов'язаних із забезпеченням гарантованого державою права затриманих осіб на захист та надання безоплатної вторинної правової допомоги за рахунок держави, серед яких:

- відсутність стовідсоткового повідомлення службовими особами органів внутрішніх справ центрів про випадки затримання осіб;
- несвоєчасне повідомлення службовими особами органів внутрішніх справ центрів про випадки затримання осіб.

Під час опитування, проведеного Міністерством юстиції у травні поточного року, адвокати, залучені до надання безоплатної вторинної правової допомоги, зазначали також інші ризики, серед яких, зокрема, труднощі доступу захисника, призначеного центром, до затриманої особи в ізоляторах тимчасового тримання, зокрема у нічний час, вихідні і святкові дні; обмеження права осіб на конфіденційне побачення із захисником, призначеним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги, та відсутність спеціальних приміщень для цього; проведення з особою, яка не мала процесуального статусу підозрюваного, розмов, опитувань, відбирання пояснень, вчинення інших процесуальних дій, що у подальшому можуть призвести до її затримання та/або повідомлення про підозру; спроби фізичного та/або психологічного впливу на затриманого з метою схилення до відмови від захисника та отримання від затриманого відомостей, що можуть бути використані на користь сторони обвинувачення до першого побачення з адвокатом; неповне повідомлення затриманого про підстави затримання, право на захист, інформування близьких родичів та членів сім'ї тощо.

Вирішення цих проблемних питань потребує здійснення комплексу заходів, спрямованих на підвищення рівня обізнаності громадян з питань захисту своїх прав у кримінальному провадженні, зокрема права на захист, гарантованого державою [2].

Лепжарна пільгова програма формування системи безоплатної правової допомоги на 2013 – 2017 роки містить низку заходів і заходів спрямованих на підвищення рівня поінформованості громадян щодо захисту своїх прав [3]. Зокрема Лепжарною програмою передбачено проведення інформаційно-роз'яснювальної кампанії серед суб'єктів права на безоплатну правову допомогу адвокатів органів уповноважених здійснювати затримання арешти чи взяття під варту, органів місцевого самоврядування та громадських організацій

У рамках зазначеної кампанії протягом 2013 – 2017 років передбачено: розповсюдження пам'яток для громадян затриманих за підозрою у вчиненні кримінального або адміністративного правопорушення; виготовлення інформаційних плакатів наклеюєк буклетів з номером телефонної «гарячої лінії» безоплатної правової допомоги для розміщення зокрема у приміщеннях чергових частин кабінетах спільних оперативних працівників кімнатах утримання доставлених та затриманих, салонах службових автомобілів та,

зокрема автомобілів для переміщення підозрюваних, обвинувачених, камерах ізоляторів тимчасового тримання тощо

Таким чином спіл зазначити що стан реалізації права громадян на безоплатну правову допомогу безопосередньо залежить від їх правової просвіти.

Список використаних джерел:

1. Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб [Електронний ресурс]: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28 груд. 2011 р. № 1363/ Офіц. сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-%D0%BF>

2. Рекомендації «Діяльність органів внутрішніх справ України щодо підвищення рівня обізнаності громадськості з питань реалізації прав учасників процесу у кримінальному провадженні за Кримінальним процесуальним кодексом України» (Всеукраїнська міжвідомча координаційно-методична рада з правової освіти населення, м. Чернігів, 20 верес. 2013 р) [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Міністерства юстиції України. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/44693>

3. Державної цільової програми формування системи безоплатної правової допомоги на 2013 – 2017 роки [Електронний ресурс]: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 13 лют. 2013 р. № 394 / Офіц. сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/394-2013-p>

Зміст права людини і громадянина на освіту

Булик І.Л., кандидат юридичних наук, викладач кафедри загальноправових дисциплін ННІПІ НАВС

У сучасному світі освіта є складним і багатограним суспільним явищем, сферою передачі, освоєння та перероблення знань і соціального досвіду та основою розвитку нації. Саме тому забезпечення державою права на освіту має особливу суспільну роль. Освіта – засіб здобуття грамотності, професії. Право на освіту, будучи направленим на забезпечення людини благами культури і науки, безопосередньо визначає рівень культури особистості.

Аналізоване право має велике значення для всіх інших прав людини, тому що без належної освіти особа не спроможна сприймати себе як частину суспільства та вільну постать, не спроможна навіть зрозуміти сутність тих прав і свобод, які гарантує Основний Закон нашої держави. В освіченої особи набагато більше можливостей для захисту своїх особистих прав у сфері індивідуальної свободи, для реалізації політичних прав тощо.

Право кожного на освіту проголошено в Загальній декларації прав людини (ст. 26), а в Міжнародному пакті про економічні, соціальні і культурні права визначено механізм його реалізації (ст. 13). У Протоколі до Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 року зроблено застереження, що жодна людина не може бути позбавлена права на освіту, а держава має поважати право батьків відповідно до їх релігійних і філософських переконань забезпечувати освіту і навчання своїх дітей. Ці положення відображено в Конвенції про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти (для України набула чинності у 1963 році), а також розвинуто й закріплено в Конвенції про права дитини 1989 року.

Норми Основного Закону відповідають міжнародним стандартам у галузі освіти. Ст.ст. 10, 11, 43 та 53 Конституції України та Закону України «Про освіту» відображають зміст права людини і громадянина на освіту. Їх аналіз дозволяє визначити структуру цього права. На нашу думку, його елементами є: право на здобуття освіти кожним; право на здобуття різних рівнів освіти; встановлення і права, й обов'язку щодо здобуття повної загальної середньої